

Oponentský posudek na diplomovou práci :
Olga Hrbková
Jazykové prostředky současné francouzštiny v oblasti ekologie
ÚRS FF UK, 2008

Začnu nejprve některými spíše technickými aspekty předkládané práce :

- bibliografické odkazy nejsou příliš jednotné, někdy se objevují v textu, jindy (např. str. 18, 25 aj.) v poznámkách pod čarou. Odkaz na Čermák 2001 (str. 14) se v bibliografii neobjevuje, může však jít o pouhý překlep. Lépe by bylo – v jednotlivých odkazech i v seznamu bibliografie – uvádět reference v mezinárodním standardu : viz/cf./jak tvrdí apod. Combettes (1972: 125) – Combettes, B. (1972). *Analyse de la phrase*, etc. Někdy není jasné, zda jde o volný odkaz či o citaci, např. zda příklady na str. 14 pocházejí ze Šabršuly 1986 či jsou z autorčiny dílny (mimořádně typ druhé konstrukce (*En faisant ...*) je limitní a je v poslední době v literatuře hojně analyzován);
- seznam referencí (str. 94) je sám o sobě poměrně chudý, postrádám v něm mnohé zásadní práce, např. Pierre Lerat (1995) - *Les langues spécialisées*, PUF;
- některé formulace jsou poněkud málo srozumitelné, namátkou uvádím : „(...) stupeň mobility přísl. určení lze považovat za charakteristický rys odborného jazyka“ (str. 9); „Text je především rozpracován v horizontální linii“ (str. 27);
- fr. i angl. resumé by si zasloužila větší péči, viz např. poslední dva odstavce ve francouzské verzi;
- některé formulace se, byť v pozmeněné podobě, objevují opakovaně, nejtypičtějším příkladem je *passus* týkající se výkladu o *trou de la couche d'ozone/appauvrissement...*, který nalezneme na str. 20, 38, 54, 65, 84! Autorka se ovšem mýlí, pokládá-li tyto dva termíny za synonymní : *trou* je prostě díra, tj. místo, kde je souvislá ozonová vrstva zcela přerušena, zatímco *appauvrissement* označuje ztenčení/ztenčování této vrstvy. K takovým opakováním neřadím poslední odstavec na str. 49, který figuruje i na další straně, což je běžný technický lapsus;
- v textu se vyskytuje nepřehlédnutelné množství nepřesností či omylů, z nichž opět uvedu jen některé (čísla odkazují na strany v textu) :

10: suffix u *cohérence* je *-ance/-ence*, v případě *fort>force* nejde v žádném případě o derivaci v synchronním pohledu; adjektivum *courageux* je denominativní (od *courage*);

11: typ *conduire>conduite* je zcela odlišný od *sauter>saut*, o změně kořenu (alomorfií) lze mluvit u *naître/naissance*, v ostatních dvou případech jde o supletivní tvoření. Pokud jde o protiklad rezultativní/procesivní interpretace u deverbativ (viz pozn. na str. 11), věc je mnohem složitější, i odvozeniny od nekonkluzivních sloves (zde *diminuer*) mohou být interpretovány obojím způsobem : ve větě jako : “à la suite de la diminution des prix, le pouvoir d'achat(...) a augmenté“ má *diminution* zcela nepochybně konkluzivní(rezultativní) význam;

13: „Infinitiv ve funkci sekundárního predikátu vyjadřuje druhé sdělení ve větě“ (str. 13) – hned první příklad však uvádí infinitiv ve funkci podmětu, tedy jako podmět nemůže být zároveň sekundárním predikátem?

- vztah podmínky : (*Ne mesurant plus ...*) – zdá se mi, že i zde jde o vztah spíše příčinný (protože již neměří, nemouhou vědci ...);

19: První dva odstavce týkající se pasivace nejsou příliš jasné;

21: opět derivace : *calcul > calculer* a ne naopak (základem je *calculus* (kamínek) jako jednotka/prostředek počítání);

22: *semblable* nelze synchronně vztahovat k *sembler*;

23: příklad „nevlastní složeniny“ adjektivum+substantivum : *malheureux* ?; zkratky jsou zde zahrnuty pod kompozici, na str. 25 jsou uvedeny jako slovotvorný postup ?

32: u příkladu c) nechápu, jak může jít o meronymii mezi *trou* ... a *Ses fluctuations*...

39 : derivace *coucher*>*couche* : ze synchronního hlediska nelze přijmout (viz i str. 58);

55: adj. *concomitant* je běžné mot savant vyskytující ve všech oblastech a znamenající „doprovodný“, „vyskytující se zároveň s....“, atd. Nominalizaci je obecně třeba, domnívám se, chápat na úrovni celé věty : *l'élévation concomitante des températures moyennes* < *les températures moyennes ont agumenté/se sont élevées de facon concomitante/en même temps*, apod.;

64: mám za to, že o expanzi má smysl mluvit pouze v případě, že základem je nějaké syntagma (např. jmenné) o minimálním formátu N + X, tedy např. *surface du globe* > *surface du globe terrestre*;

75: slovo *analyste* (viz i str. 84) lze vysvětlit jako haplogickou formaci od substantiva *analyse* (*analyse*+*iste*), jde o sufix *-iste*;

Nyní ještě několik zásadnějších poznámek k předložené práci. Postrádám v ní v první řadě nějakou koncepci, výchozí hypotézu, která se na konci potvrdí či nepotvrdí. Pracovní texty, z ní autorka vychází, jsou navíc tak krátké, že na nich nelze ukázat ani některé uváděné definiční znaky – ona sama konstatuje např. na str. 27, že „(...) zkoumané texty svým kratším rozsahem neumožňují hlubší pohled na jejich vertikální členění“, na str. 76 pak poznamenává, že „pasivní konstrukce se v textu nevyskytuje“. Praktický rozbor je mnohdy na velmi elementární úrovni, viz např. „rovinu pragmatickou“ na str. 37, 53, 69., lze-li vůbec o rozboru v tomto případě mluvit.

Nezbývá než doufat, že diplomantka svou koncepci vysvětlí při obhajobě.

Praha, 6.9. 2008

Jaroslav Štichauer
Oponent

